ДУ “ВІЦЕБСКАЯ АБЛАСНАЯ БІБЛІЯТЭКА імя У.І. ЛЕНІНА”
Аддзел бібліятэказнаўства і навуковых даследаванняў

БІБЛІЯТЭЧНАЯ ПРАСТОРА

Віцебскі рэгіён

Інфармацыйна-аналітычны бюлетэнь

(Вып. 2)

НАВІНЫ

Красавік. Май. Чэрвень

Госць нумара

Лепельская раённая сетка публічных бібліятэк

Дыскусійны клуб

Борьба за читателя:
есть ли у библиотеки конкуренты?

Віцебск, 2011

ДУ “ВІЦЕБСКАЯ АБЛАСНАЯ БІБЛІЯТЭКА ІМЯ У.І. ЛЕНІНА”
АДДЗЕЛ БІБЛІЯТЭКАЗНАЎСТВА І НАВУКОВЫХ ДАСЛЕДАВАННЯЎ

БІБЛІЯТЭЧНАЯ ПРАСТОРА. ВІЦЕБСКІ РЭГІЁН

Інфармацыйна-аналітычны бюлетэнь

Вып. 2

Віцебск
2011

УДК 027
ББК 78.34(4Беи-4Вит)
Б 67

Складальнік *В. М. Нявейкава*

Рэдакцыйная калегія:

Т. М. Адамян (адказ. рэд.), М. В. Аліхвер, Н. А. Пугачова, Н. М. Старавойтава

Адказны за выпуск *А. І. Сёмкін*

Бібліятэчная прастора. Віцебскі рэгіён : інфармацыйна-аналітычны бюлетэнь / ДУ **"**Віцебская абласная бібліятэка імя У. І. Леніна**"**, Аддзел бібліятэказнаўства і навуковых даследаванняў ; [склад. В. М. Нявейкава]. – Віцебск, 2011. – 53 с. : іл.

У штоквартальным выданні "Бібліятэчная прастора. Віцебскі рэгіён" прадстаўлены звесткі аб найбольш значных мерапрыемствах, якія прайшлі ў публічных бібліятэках Віцебскай вобласці і ў Віцебскай абласной бібліятэцы ў другім квартале 2011 года, артыкулы кіраўнікоў і спецыялістаў Лепельскай раённай сеткі публічных бібліятэк, рубрыка "Дыскусійны клуб", прысвечаная пытанням канкурэнтаздольнасці бібліятэк.

Выданне прызначана для бібліятэчных работнікаў, спецыялістаў у галіне інфармацыйных тэхналогій, а таксама тых, хто цікавіцца развіццём бібліятэчнай справы ў Віцебскай вобласці.

© ДУ **"**Віцебская абласная бібліятэка імя У. І. Леніна**"**

ЗМЕСТ

НАВІНЫ 5

Красавік. Май. Чэрвень *..... 5*

ГОСЦЬ НУМАРА 17

И.В. Тарасова
БИБЛИОТЕКИ ЛЕПЕЛЬЩИНЫ: ИНТЕГРАЦИЯ, ИННОВАЦИИ И ИНФОРМАЦИЯ ДЛЯ ВСЕХ *..... 18*

Г.В. Дзятко
БУДЗЕМ ЗНАЁМЫ: АДДЗЕЛ БІБЛІЯТЭЧНАГА МАРКЕТЫНГУ ЛЕПЕЛЬСКАЙ СЕТКІ БІБЛІЯТЭК *..... 27*

Н.А. Курбака
БІБЛІЯТЭКІ-МУЗЕІ Ў СІСТЭМЕ ІНАВАЦЫЙНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ *33*

Г.П. Васілеўская
КАЛІ ЛЁС ІНШЫХ ХВАЛЮЕ НАС: РАБОТА ЛЕПЕЛЬСКАЙ ЦЭНТРАЛЬНАЙ БІБЛІЯТЭКІ З САЦЫЯЛЬНА-НЕАБАРОНЕНЫМІ КАТЭГОРЫЯМІ НАСЕЛЬНІЦТВА *..... 39*

ДЫСКУСІЙНЫ КЛУБ
Борьба за читателя: есть ли у библиотеки конкуренты? 43

“ЧИТАЕМ ВМЕСТЕ! ” 49

АНОНС 52

Пачатак ліпеня – сярэдзіна года, час, калі тэндэнцыі, што неясна бачыліся ў пачатку года, узмацніліся і адкрыліся ў сваёй паўнаце. Гэта час, калі пачуццё пераходу Рубікона настолькі моцнае, што, здаецца нават, увесь год дзеліцца на “да” і “пасля”. Час падвядзення вынікаў і карэкціроўкі планаў. Але, магчыма, у бібліятэках усё па-іншаму? Не так “як у жыцці”? Магчыма мы леглі ў дрэйф сезоннасці і масавых летніх водпускаў?

Спадзяёмся, стужка навін пераканае ў адваротным: за кожным яе радком – вялікая праца бібліятэкараў, таму і на тым беразе Рубікона мы сябе выразна бачым!

З павагай, складальнік

БІБЛІЯТЭЧНАЯ ПРАСТОРА.
ВІЦЕБСКІ РЭГІЁН

Інфармацыйна-аналітычны бюлетэнь

Вып. 2

Складальнік *В. М. Нявейкава*
Адказны за выпуск *А. І. Сёмкін*
Карэктар *В. П. Маісеенка*
Камп’ютарная вёрстка *А. В. Юпатава*
Мастацкае афармленне *Ж. Ю. Масько*

Тыраж 13 экз.
Надрукавана на ксераксе ДУ “Віцебская абласная бібліятэка імя У. І. Леніна”

210601 г. Віцебск, вул. Леніна, 8а
E-mail: vlib@vlib.by

АНОНС

НАВІНЫ

Ліпень. Жнівень. Верасень

ГОСЦЬ НУМАРА

Верхнядзвінская сетка публічных бібліятэк

ДЫСКУСІЙНЫ КЛУБ

Солнце профессии: грозит ли библиотекарям профессиональное выгорание?

НАВІНЫ
Красавік. Май. Чэрвень

г. ВІЦЕБСК

6 красавіка “Прававы дыялог” для вучняў старэйшых класаў СШ № 46 *(цэнтральная бібліятэка імя М. Горкага).*

12 красавіка Вечарына-ўшанаванне памяці паэтэсы Т. Кляшторнай “…І засталася памяць”. *(гарадская бібліятэка імя Ефрасінні Полацкай).*

26 красавіка Дзень памяці “Чарнобыльскі шлях пралягае праз сэрца” *(гарадская бібліятэка імя Л. Талстога).*

14 мая Вечар адпачынку “Усё пачынаецца з сям’і” для дзяцей і бацькоў, наведвальнікаў клуба “Востраў надзеі” *(бібліятэка імя М. Астроўскага).*

1–3 чэрвеня Дні памяці, прысвечаныя Ефрасінні Полацкай “Раней пасаджанае зерне дае парасткі” *(бібліятэка імя Ефрасінні Полацкай).*

20 чэрвеня Мерапрыемства “Мае гады, маё багацце”, прысвечанае заканчэнню першага этапу работы бібліятэкі па гранце “Бібліятэка імя І. Крылова – інфармацыйна-займальны цэнтр “Залаты ўзрост”, атрыманым ад МГА “Узаемаразуменне” *(бібліятэка імя І. Крылова).*

г. НАВАПОЛАЦК

5 красавіка Адкрыццё выставы выцінанкі і разьбы па дрэве “Ажурнае спляценне лёсу” *(цэнтральная бібліятэка імя У. Маякоўскага).*

6 красавіка Выязныя заняткі творчай лабараторыі, створанай пры Наваполацкай цэнтральнай бібліятэцы імя У. Маякоўскага. Маладыя бібліятэкары Наваполацкай сеткі бібліятэк пазнаёміліся з работай калег г. Полацка.

19 мая Творчая сустрэча з бардам Т. Беланогай і журналістам Г. Лабадзенка *(бібліятэка імя Я. Коласа).*

17 чэрвеня Бібліятэчны сэмплінг “Новополоцк, читай!”. Супрацоўнікі бібліятэчнай сістэмы выйшлі на вуліцы горада з распрацаванай аддзелам бібліятэчнага маркетынгу рэкламнай прадукцыяй, прысвечанай бібліятэкам, кнігам і чытанню.

г. ОРША

16 мая Літаратурны вечар “Майстар містэрыі”, прысвечаны 120-годдзю з дня нараджэння М. Булгакава. *(цэнтральная бібліятэка імя А. Пушкіна).*

7 чэрвеня ў гарадскіх бібліятэках, якія абслугоўваюць дзяцей і падлеткаў, пачалася рэалізацыя праграмы летняга чытання “Летние чтения – интересные путешествия и приключения!”. Да Дня горада прайшлі літаратурны конкурс “Родственые души”, пазнавальнае шоу “Все самое интересное”, літаратурна-гульнявая праграма для дзяцей малодшага школьнага узросту “Сказочная география” *(дзіцячая бібліятэка імя У. Караткевіча).*

Экалагічная мазаіка “Пад зялёнымі ветразямі ў будучыню”, літаратурная вясёлка “Лета, кніга, я – сябры”, урок мужнасці “Аб гэтым кароткім чэрвеньскім Дні самая Доўгая памяць. Пачатак вайны...”, хіт-парад “Топ-дзясятка любімых кніг” *(дзіцячая бібліятэка імя Н. Крупскай).*

г. ПОЛАЦК

14 красавіка Сустрэча з урачом-тэрапеўтам па тэме “Фітатэрапія. Здароўе без лекаў” *(спецыялізаваная бібліятэка для інвалідаў па зроку).*

22 красавіка Пяты штогадовы турнір “Ад Полацка пачаўся свет”. Тэма – “Полацк турыстычны” *(бібліятэка імя Я. Купалы).*

26 красавіка Прэзентацыя выданняў Полацкага Спаса-Еўфрасіннеўскага манастыра *(бібліятэка імя Я. Купалы).*

19 мая Конкурсная праграма для дзяцей з абмежаванымі магчымасцямі “Детство – маленькая страна”, прысвечаная Дню абароны дзяцей *(дзіцячая бібліятэка-філіял № 7).*

Что отличает П. от многих других, так это осмысленное наличие цели и непоколебимая вера в то, что он делает. Желание дойти до самой сути, понять истинный смысл вещей заставляет П. находиться в постоянном движении. Человек «перекати-поле», сегодня он ночует в заброшенной деревушке и слушает бабушкины рассказы у печки, а завтра направляется в Китай, чтобы воочию увидеть Храм нефритового Будды. Художник по жизни, а не обязательно по профессии, он при случае такое может рассказать, ну такое, и такие у него миры в голове, которые даже не снились окружающим его обломовым. Он любит то, что делает, и делает лишь то, что любит.

В образе П. нет ничего необычного, со стороны он выглядит вполне посредственно. Читая книги по философии, психологии, социологии, физике и химии, пытаясь оборонить себя от нарастающей снежным комом информационной лавины, не поддаваясь общей панике о завтрашнем конце света, П. пытается идти по выбранному пути и не свернуть.

В наше время вседозволенности и ограниченности сознания мой идеализированный образ П. борется за тот мир, в котором самосовершенствование стоит во главе всего, а люди остаются людьми.

И все же мне не до конца ясно, какое наше время? И каких героев мы выбираем?..

сегодняшнем дне и о своих сверстниках. Хотя все сказанное, полагаю, будет очень субъективно.

Так какие же индивиды, говоря научным языком, существуют и действуют в 2011 году, где, если ты не знаешь слов «вконтакте» или «флешка», выглядишь, по меньшей мере, человеком с другой планеты? Тут нужно представить себе некий образ, быть может, слегка идеализированный, который бы воплощал в себе характерные черты эпохи и среды. А точнее, такого героя произведения под названием «21 век», у которого бы не было пороков современной молодежи. И пускай он не будет рыцарем в сияющих доспехах или, адаптируя к сегодняшним реалиям, у него не будет качеств и способностей человека-паука, все же он будет вполне даже ничего.

Назовем его П. Этот П. вполне может оказаться вашим лечащим врачом, начальником или же грузчиком магазина. Должность здесь вообще ни при чем. Важно другое: П. знает, где хранится информация, и как ее оттуда извлекать. А кто владеет информацией, как известно, тот владеет миром. Все нужные и даже ненужные сведения для жизни и работы П. получает посредством компьютера. Нет-нет, он вовсе не просиживает часы напролет в социальных сетях, не качает бесчисленное количество фильмов, не спешит променять свою реальную жизнь на виртуальную. П. с горечью осознает, что все эти технические новинки однажды сыграют с нами злую шутку. Как однажды сказал польский поэт Станислав Ежи Лец, «техника достигнет такого совершенства, что человек сможет обходиться без себя». Так вот этого-то П. и боится, причем боится смертельно. Как раз здесь на помощь нашему П. приходят книги, еще, к счастью, оставшиеся на этой планете. Подобно Раскольникову Достоевского, он опровергает всякие жизненные теории, порицает обломовых, которые окружают повсюду. В своих жизненных законах П. невольно выбирает образ Квазимодо В.Гюго: красота прежде всего должна быть духовной, а если этого нет, то ни о какой красоте не может быть и речи.

2 чэрвеня Свята для дзяцей з аслабленным зрокам “Должны смеяться дети и в мирном мире жить” *(дзіцячая бібліятэка імя Л. Талстога).*

4 чэрвеня Літаратурна-музычная кампазіцыя “Милосердная княжна Полоцкая”. Адкрыццё фотавыставы іканапісных выяў Еўфрасінні і маляўнічых відаў Спаса-Еўфрасіннеўскага манастыра *(бібліятэка імя Я. Купалы).*

АРШАНСКІ РАЁН

5–8 мая Вахта памяці да Дня Перамогі “Помнить прошлое ради будущего”. У праграме: літаратурна-музычная вечарына “Дзень вызвалення прамяністы святкуе беларускі край”, урок мужнасці “Святую, памятную дату навеки помнить молодым”, віншаванне ветэранаў на даму “Паклон ветэрану”, прэзентацыя краязнаўчага медыяпраекта “Идя по отцовской земле, листаем страницы Победы” *(цэнтральная бібліятэка).*

Свята да Дня сям’і “В семье наша сила” *(Зубаўская сельская бібліятэка).*

23 чэрвеня Літаратурная гасцёўня з удзелам пісьменніка У. Арлова “Аб мінулым далёкім і блізкім” *(Копыская гарпасялковая бібліятэка).*

БЕШАНКОВІЦКІ РАЁН

27–28 красавіка Семінар-практыкум для сельскіх бібліятэкараў “Планы, справаздачы і іншыя бібліятэчныя справы” *(цэнтральная бібліятэка).*

6 мая Гутарка-дыялог у сацыяльным прытулку “Ёсць у памяці імгненні вайны”, прысвечаная Дню Перамогі *(цэнтральная бібліятэка).*

29 мая Выстава работ членаў клуба “Гаспадыня” “Жаночых фантазій палет” *(Ульская сельская бібліятэка).*

9 чэрвеня Прэзентацыя праграмы летняга чытання “Лето – время читать хорошие книжки”, былі запрошаны дзеці з сацыяльнага прытулку *(дзіцячая бібліятэка).*

БРАСЛАЎСКІ РАЁН

19 красавіка Выязны семінар бібліятэкараў сеткі. У праграме: электронная прэзентацыя “Вопыт работы бібліятэкі па пошукавай і даследчай дзейнасці, стварэнні этнаграфічнага кутка, вядзенні Летапісу вёскі Слабодка”, кансультацыя “Краязнаўства ў бібліятэках: традыцыйныя каштоўнасці і новыя тэндэнцыі” і інш. *(Слабодкаўская сельская бібліятэка).*

18 мая Нарада па пытаннях дзейнасці клубаў і аб’яднанняў пры бібліятэках. Літаратурная гасцёўня “Межаў няма для крылатага слова” *(цэнтральная бібліятэка).*

29 мая Пасяджэнне клуба “Сустрэча” для пажылых людзей “Здароўе – мудрых ганарар” з удзелам герантолага *(цэнтральная бібліятэка).*

24 чэрвеня Выязднае пасяджэнне аматарскага аб’яднання “Кругагляд”. У праграме: літаратурна-музычная феерыя “Свечи, музыка и стихи”, выстава дэкаратыўнай свячной прадукцыі ”Гори, свеча” і тэматычная выстава “Свеча горела на столе” *(Відзаўская гарпасялковая бібліятэка).*

29 чэрвеня Нарада бібліятэчных работнікаў і экскурсія па знакамітых мясцінах Браслаўшчыны “Я гэты край Радзімаю заву” *(цэнтральная бібліятэка).*

ВЕРХНЯДЗВІНСКІ РАЁН

Мерапрыемствы, прысвечаныя 25-годдзю Чарнобыльскай трагедыі: экалагічны вечар “Береги свой дом, сваю планету” *(Боркавіцкая сельская бібліятэка)*, экалагічная гадзіна “Чарнобыль - боль, які спальвае сэрца” *(Дзёрнавіцкая сельская бібліятэка)*, гадзіна памяці “Дзень, што аднойчы стаў чорнай датай” *(цэнтральная бібліятэка).*

Літаратурныя і літаратурна-музычныя вечары да Дня Перамогі: “Без памяці няма сумлення” *(Асвейская гарпасялковая бібліятэка)*, “Эхо забытой войны” *(Боркавіцкая сельская бібліятэка)*, “Пожар войны не

“ЧИТАЕМ ВМЕСТЕ! ”

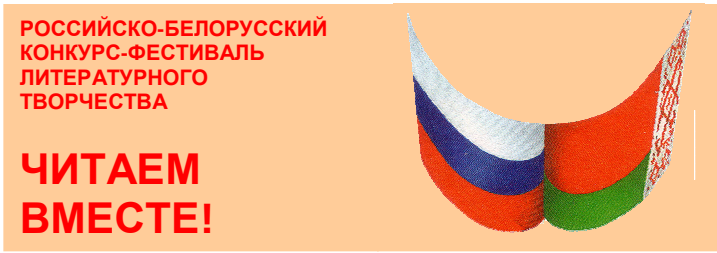

1 лютага 2011 года быў аб'яўлены расійска-беларускі конкурс-фестываль літаратурнай творчасці “Читаем вместе!”. Яго тэма была вызначана так: “Читаем Лермонтова, или Герой нашего времени”. Канкурсанты прадставілі на суд Нацыянальнага экспертнага савета і Internet-карыстальнікаў аўтарскую пазіцыю ў жантры эсэ. 30 мая былі падведзены і абвешчаны вынікі конкурсу. Яго пераможцамі сталі пяць удзельнікаў у розных намінацыях і ўзроставых групах.

Працягваем публікацыю работ пераможцаў конкурсу. У дадзеным выпуску прадстаўляем эсэ пераможцы з узроставай групы 18-25 гадоў – Марыі Лялькінай, якая атрымала дыплом I ступені і спецыяльны прыз Аргкамітэта конкурсу.

Мария Лялькина (г. Витебск)

Что это за время такое – наше? Время моего поколения, время технического прогресса, время изменений в обществе… Продолжать можно еще долго. Но одно ясно: «мое время» кардинальным образом отличается от времени молодости моих родителей. В дни их юности даже деревья были больше, модная нынче кола и в подметки не годилась тогдашней газировке, а технический прогресс пугал и одновременно завораживал. Впрочем, я вовсе не пытаюсь возвысить один период истории над другим. Даже наоборот: история молодости каждого поколения с ее бесконечными плюсами и минусами по своей сути уникальна и самодостаточна. Я имею право говорить лишь о

сказанному, такое понятие как преданность читателей еще никто не отменял... Не исключено, что тогда еще раз у областной библиотеки появится повод задуматься о конкуренции.

Надо признать, что библиотеками утрачена монополия на информационное обслуживание, а в организации досуга ее никогда и не было. Похоже, не все разделяют это мнение, но те библиотекари, кто в полной мере это осознаёт, ищут свое место в мире и находят его. Риск иных библиотек быть вытесненными из информационного поля велик и возрастает из года в год. На конференции «Крым-2011» прошла интеллектуально-дискуссионная дуэль «Есть ли у библиотек будущее в цифровую эпоху?» (http://www.gpntb.ru/win/inter-events/crimea2011/disk/index.html)*. По мнению большинства ее участников, для библиотек грядет время глобальных перемен. Хочется добавить: для тех, кто «выживет» в условиях жесткой конкурентной борьбы.

Благодарим всех участников Дискуссионного клуба за активность в работе и желаем всем… сильных конкурентов, ибо “единственный способ стать умнее – играть с более умным противником”!**

Подготовила Ольга Невейкова

* XVIII Международная конференция «Библиотеки и информационные ресурсы в современном мире науки, культуры, образования и бизнеса» (г. Судак, 4–12 июня 2011 г.).

** Основы шахмат, 1883 год (к/ф “Револьвер”, реж. Гай Ричи)

Мнение ведущего рубрики может не совпадать с мнением Редакционного совета издания, администрации областной библиотеки и большинством участников дискуссионного клуба.

гаснет в наших сердцах” *(Лявонішанская сельская бібліятэка)*, “Вайна – вялікая бяда, вялікая Перамога” *(Каханавіцкая сельская бібліятэка)*, “Нам памяці звоняць званы” *(Бігосаўская сельская бібліятэка).*

Вечар-сустрэча з мастаком В. Шчасным “Мае карані на гэтай зямлі” *(цэнтральная бібліятэка).*

Да Дня дзяцінства былі прымеркаваны забаўляльная праграма “Детству солнце подарите” *(Бігосаўская бібліятэка)*, літаратурна-гульнявая праграма “В гостях у лета” *(Лявонішанская бібліятэка)*, ранішнікі “Детство – чудесная пора” *(Каханавіцкая і Сар’янская бібліятэкі).*

ВІЦЕБСКІ РАЁН

1–30 мая Завочная чытацкая канферэнцыя “Кніжны марафон”. Людзі розных узростаў адгукнуліся на прапанову расказаць аб кнізе, якая пакінула асаблівы след у лёсе.

13 мая Прэзентацыя сумеснага з дзіцячым садком праекта “Расцім чытача” *(Альгоўская сельская бібліятэка).*

17 мая Этнаграфічная гадзіна “Бабуліны ручнікі”, прымеркаваная да Дня сям’і. Практычныя заняткі па авалоданні ткацкім станком *(Курынская сельская бібліятэка).*

2 чэрвеня Адкрыццё пры цэнтры эстэтычнага выхавання выставы работ І. Шкуратава “Акварэльная элегія” *(Кіраўская сельская бібліятэка).*

7–11 чэрвеня Тыдзень экалогіі “Экалогія. Прырода. Чалавек”, У праграме: літаратурна-экалагічны вечар “Зберажом нашу планету”, гадзіна дзіцячай творчасці “Саюз прыроды і дзяцей”, экалагічнае дасье “Партрэт Зямлі на фоне падзей” *(Ноўкінская сельская бібліятэка).*

10 чэрвеня Вечарына памяці “Яе імя было – Любоў”, прысвечаная паэтэсе Л. Нікіфаравай. Прынялі ўдзел супрацоўнікі газеты “Віцебскі рабочы”, кампазітары і выканаўцы песень Л. Нікіфаравай *(Заронаўская сельская бібліятэка).*

11 чэрвеня Сустрэча з земляком, аўтарам артыкулаў і кніг па

краязнаўстве Д. Газіным *(Мазалаўская сельская бібліятэка).*

15 чэрвеня Дзень прафесійных ведаў “Гістарыяграфія населеных пунктаў і ўстаноў бібліятэк раёна” з удзелам мясцовых краязнаўцаў М. Півавара і Л. Нікіцінай *(цэнтральная бібліятэка).*

ГАРАДОЦКІ РАЁН

15 красавіка Дзень павышэння кваліфікацыі бібліятэчных работнікаў па тэме “Папулярызацыя твораў беларускіх пісьменнікаў – прыярытэтны накірунак сучаснай бібліятэкі” *(цэнтральная бібліятэка).*

5 мая Сустрэча-ўспамін франтавікоў да Дня Перамогі “Нас вдохновляет подвиг ваш, пред вами голову склоняем” *(цэнтральная бібліятэка).*

20 мая Выязны тэматычны семінар бібліятэчных і клубных супрацоўнікаў па тэме “Работа ўстаноў культуры з сем’ямі: павышэнне прэстыжу і статусу сям’і ў сучасным грамадстве” *(Гарадоцкі ГДК, Вархоўская сельская бібліятэка і СДК).*

ДОКШЫЦКІ РАЁН

Урок-экскурсія “Па ручніку, што з роднай хаты, мы пазнаём сваю Радзіму” ў рамках пасяджэння клуба па інтарэсах “Жаночыя сакрэты” *(Гарадзішчанская сельская бібліятэка).*

ДУБРОВЕНСКІ РАЁН

7 красавіка Тэатралізаванае прадстаўленне “Что нужнее и важнее в XXI веке” *(раённая дзіцячая бібліятэка).*

19 красавіка Семінар для бібліятэчных работнікаў “Работа з беларускай кнігай – прыярытэтны накірунак дзейнасці сучаснай бібліятэкі”. У рамках семінара – сустрэча з сучаснымі беларускімі пісьменнікамі Э. Ялугіным, А. Зэкавым, намеснікам галоўнага рэдактара часопіса “Бібліятэка прапануе” Л. Несцяровіч *(цэнтральная бібліятэка).*

7 мая Літаратурна-музычная кампазіцыя “Гэта быў час, які нельга

звуковой и другой аппаратурой, а зачастую ее полное отсутствие, нередкое отсутствие приспособленного помещения для размещения большого количества людей, небольшое количество желающих проводить свой досуг в библиотеке – согласно опросу – 4,5 % из 170 опрошенных респондентов районного центра.

Таким образом, складывается мнение, что сила библиотеки как центра досуга, ее конкурентоспособность в разных регионах существенно отличаются. Наличие учреждений культуры, их техническая оснащенность, профессионализм кадров, демографический состав населения, а, следовательно, и предпочтения в проведении досуга – все это определяет степень «опасности» наших конкурентов. И то, что многие для проведения досуга предпочитают клубные учреждения библиотекам далеко не всегда говорит о слабости библиотек. Как, в общем, и наоборот…

Примечательно, что никто из участников дискуссионного клуба не узрел конкурента в личных библиотеках. Библиотекари Лиозненщины подчеркнули узкопрофильность личных библиотек и тот факт, что нередко *“…книги из личных библиотек очень часто поступают в публичные библиотеки в качестве дара”*.

Еще удивительнее, что никто среди конкурентов библиотек не назвал ДРУГИЕ БИБЛИОТЕКИ! И если для сельской местности и даже районного центра это вполне справедливо, то для областного центра это еще тот вопрос! Можно, конечно, вспомнить про типологию библиотек, специфику их фондов, абонентов и их информационные потребности... На практике жесткая граница между «научностью» и «публичностью» оказывается и не столь уж и жесткой. По крайней мере, преодолимой. Факт остается фактом: когда в 2007 году закрылась на ремонт крупнейшая публичная библиотека Витебска – центральная городская имени М. Горького, Витебская областная почувствовала приток читателей. В ближайшее время центральная библиотека будет открыта после ремонта: обновленная, комфортная, с сохраненным фондом. Да и ко всему

рассматривать как конкурентов”. Верхнедвинские коллеги уточняют: *“В организации свободного времени Дом культуры в городе – конкурент, но на селе – союзник. В последнее время сложилась тенденция проведения совместных мероприятий на селе. Преимущество клубов в зрелищности, а библиотек в интеллектуальном развитии”*.

Ольга Полунченко, заведующая Кировской сельской библиотекой Витебской районной сети, еще более категорична: *“… гарадскія бібліятэкі абложаны канкурэнтамі з усіх бакоў (палацы культуры і спорту, музеі, філармонія, тэатры і інш.). Сельская ж бібліятэка ў плане масавых мерапрыемстваў канкурэнтаў не мае, ва ўсялякім разе бібліятэкі Віцебскага раёна. Сур’ёзныя канкурэнты сярод сельскіх клубаў – раз, два і аблічыўся. У нас не толькі колькасць удзельнікаў і пасяджэнні аматарскіх аб’яднанняў вышэй і якасней, мы можам зрабіць і тэатралізацыю не горш за сельскі клуб, арганізуем электроннае падарожжа, кіно пакажам, на выставу вядомага мастака запросім… За фальклорам клуб увогуле ідзе да нас… Клуб для нас не канкурэнт…”* Смелое, надо сказать, заявление…

Директор Сенненской сети публичных библиотек Нина Григорьевна Полещук перечисляет реализованные библиотеками проекты: театрализованные праздники, праздники национальной кухни, выставки флористики и произведений народного творчества… Да разве все припомнишь? Она пишет: *“Нередко нас приглашают проводить профессиональные праздники, новогодние утренники и праздники на дому. Во многих случаях не Дома культуры и Дома ремесел конкуренты нам, скорее мы для них являемся конкурентами”*.

Свое мнение высказала и заведующая отделом библиотечного маркетинга Дубровенской ЦБ Ольга Васильевна Вербицкая: *“Если рассматривать библиотеку как учреждение, занимающееся организацией свободного времени населения, то конкурентов у нее масса. Наряду с клубными учреждениями, другими заведениями развлекательного характера, библиотека им во многом уступает. И тому есть ряд причин: специфика библиотечных массовых мероприятий, слабое оснащение*

забыць” (Дзяцельская сельская бібліятэка-клуб).

29 мая Семінар “Бацькоўская радзімая сям’я: выкарыстанне інфармацыйных рэсурсаў у зберажэнні гісторыка-культурнай спадчыны” *(цэнтральная бібліятэка).*

ЛЕПЕЛЬСКІ РАЁН

Тыдзень літаратуры “Что нам стоит дом построить” *(цэнтральная бібліятэка).*

Гадзіна інфармацыі “Экалогія і здароўе” і мультымедыйная прэзентацыя “Чарнобыль: ліхалеццю 25 год” *(цэнтральная бібліятэка).*

9 мая Да Дня Перамогі ў гарадскім парку была арганізавана “Франтавая бібліятэка”, выстава-прагляд “У кніжнай памяці – імгненні вайны”, інтэлектуальны марафон “Дарогамі Перамогі” *(цэнтральная бібліятэка).*

Урок мужнасці “Опять стою у вечного огня” і ўрок памяці “Опять весна на белом свете” да Дня Перамогі *(дзіцячая раённая бібліятэка).*

25 мая Адкрыццё выніковай выставы ў галерэі “Арт-Лепель” “Вясеннія фарбачкі” навучэнцаў ДШМ.

Упершыню праведзена мерапрыемства “Ноч у бібліятэцы”. У праграме: экскурсія “Путешествие по библиотеке”, выстава-сюрпрыз “Я – книга интересная!”, выстава-падарожжа “Литературные континенты”, гульня-віктарына “Интуицыя” і варажба па кнізе “Магический салон”, прагляд мастацкага фільма “Зубная фея”, танцавальная праграма “Книга и песня шагают вместе” *(цэнтральная бібліятэка).*

ЛЁЗНЕНСКІ РАЁН

26 красавіка Літаратурна-музычная вечарына “З тых дзён трывожных…”, прысвечаная 25-годдзю з дня трагедыі на Чарнобыльскай АЭС *(цэнтральная бібліятэка).*

26 красавіка Літаратурная сустрэча з мясцовай паэткай В. Пячонавай “Ключи от счастья” *(Веляшковіцкая сельская бібліятэка).*

Сямейнае свята “Семья – единство помыслов и дел” да Дня сям’і *(цэнтральная бібліятэка).*

Відэапрэзентацыя “Матэрыяльнае ўвасабленне духоўнай спадчыны святой ахоўніцы Беларусі Еўфрасінні Полацкай” *(цэнтральная бібліятэка).*

Дзень памяці і смутку “Так пачыналася Вялікая Айчынная…” У праграме: кнігападарожжа ў Брэсцкую крэпасць, прэзентацыя кніжнай выставы “Рэспубліка-партызанка”, гадзіны гістарычнай памяці “Лёзненшчына ў полымі вайны” і “Вайна ў лёсе маёй сям’і” *(дзіцячая бібліятэка).*

Бібліямарафон па прафарыентацыі “Я выбіраю прафесію, прафесія выбірае мяне” *(Навасельская сельская бібліятэка).*

МІЁРСКІ РАЁН

26 мая Семінар “Роля і месца бібліятэк аграгарадкоў у адраджэнні нацыянальных традыцый” *(Чэраская сельская бібліятэка).*

22 чэрвеня Тэматычная вечарына “Сустрэча пакаленняў”, прысвечаная 70-годдзю пачатку Вялікай Айчыннай вайны *(дзіцячая раённая бібліятэка).*

ПАСТАЎСКІ РАЁН

1 красавіка Літаратурная гадзіна “І жартам, і ўсур’ёз”, прысвечаная 70-годдзю альманаха “Вожык” і выхаду кнігі галоўнага рэдактара Ю. Зарэцкай “Шчаслівыя людзі” *(цэнтральная бібліятэка).*

17 мая Літаратурнае падарожжа “Уладар чароўнага ключыка”, прысвечанае 100-годдзю з дня нараджэння В. Віткі *(Камайская сельская бібліятэка).*

18–19 мая Двухдзённы семінар на тэму “Бібліятэка і праблемы правоў чалавека” *(цэнтральная бібліятэка).*

17 чэрвеня Сустрэча з галоўным рэдактарам альманаха “Вожык” Ю. Зарэцкай *(цэнтральная бібліятэка).*

залы, когда придет время, и у всех (подавляющего большинства) Интернет будет, что называется “на дому”? Вот тогда нам придется столкнуться с реальностью – виртуальностью наших читателей. Это произошло в Национальной библиотеке Беларуси: 70 % ее пользователей – это виртуальные посетители, за последние 4 года количество обращений к ее электронным ресурсам выросло в 33 раза. Сравнивать, ставя в один ряд, национальную, областные и центральные публичные библиотеки, мягко говоря, не корректно. Это также очевидно, как и то, что именно национальная библиотека наиболее ярко и оперативно отражает тенденции развития библиотечного дела страны, идя по пути, на который другие библиотеки вступят позже. Так что столкнуться с виртуальными пользователями придется и публичным библиотекам, а когда официальная библиотечная статистика объявит виртуальных посетителей “в законе”, это будет библиотекам только на руку. Другое дело - что смогут предложить публичные библиотеки своим пользователям? Что те будут искать на библиотечных порталах, сайтах и блогах? И найдут ли они то, что ищут? Достаточно ли в публичных библиотеках специалистов, способных на высоком профессиональном уровне создавать собственные электронные ресурсы, обеспечивать работу виртуальной справочной службы, использовать инструменты Интернет-маркетинга в библиотеках, в частности продвигать библиотеку через социальные сети и т. д.? Да и вообще – везде ли есть такие специалисты? Выходит, избитое “кадры решают все” по-прежнему работает. Так что, оставим восклицания вроде “Дайте нам компьютеры и мы перевернем мир”! Ничего мы не перевернем. Перефразируя классику кино можно сказать, что “все уже перевернуто до нас”. И, кстати, давно… Остается догонять.

Переходим к пункту Б – **“Библиотека и досуг”**. Чтобы озвучить наиболее распространенное мнение дискуссирующих, приведу цитату из письма поставских библиотекарей: “*Такие учреждения культуры, как Дом культуры, музей, кинотеатр, Дом ремесел являются не конкурентами, а сотрудниками, коллегами в проведении массовых мероприятий, их нельзя*

преимущества перед Интернетом. По крайней мере у детских. Вот что отметила заведующая библиотекой-филиалом г. Витебска Галина Рожновская: *"… в плане предоставления художественной литературы Интернет для детской библиотеки не является конкурентом, потому что для ребенка прекрасно изданная, богато иллюстрированная книга всегда будет наиболее удобным форматом для чтения"*. Про удобство формата не поспоришь, но надо признать, что и у интерактивных книг все же есть свои преимущества: их герои обладают голосом, взаимодействуют с читателем, который сам выбирает ход сюжета и является свидетелем последствий принятого решения, становится частью повествования и т. д. Мы не спорим какие книги лучше: бумажные или интерактивные. Здесь специалисты единодушны: даже если ребенок и без того читает много обычных книг, чтение интерактивных книг может стать для него благотворной переменой. Мы задаем вопрос: что предпочтет ребенок? То, что выбор падет на бумажную книгу вызывает некоторые сомнения.

Конкурентная борьба между Интернетом и традиционной библиотекой - это неравная, изматывающая и заранее проигранная борьба. Проигранная, конечно, библиотекой… И здесь выход один – конкурент должен стать союзником, партнером, а в нашем случае – частью библиотеки – логичной и органичной.

В связи с этим хочется процитировать Аллу Алексеевну Сковородко, директора Миорской сети библиотек, которая так пишет о судьбе традиционной "бумажной" библиотеки: "*Мы существуем пока есть поколение, которое привыкло читать печатное издание… Как быть библиотеке? В первую очередь в библиотеках должны быть обязательно автоматизированные рабочие места для пользователей со скоростным выходом в Интернет"*.

Даже при благоприятном прогнозе автоматизации библиотек следует учитывать один нюанс: темпы приобретения персональных компьютеров и подключения к Интернету у населения выше, чем у публичных библиотек. Так кого мы будем зазывать в наши компьютерные

ПОЛАЦКІ РАЁН

Пасяджэнне круглага стала "Я і грамадства" *(Захарніцкая сельская бібліятэка).*

Вечарына "Чарнобыль у беларускай паэзіі" *(дзіцячая раённая бібліятэка).*

Вячоркі "Хрыстос Уваскрэсе" *(Мацюшэўская сельская бібліятэка).*

Духоўнае свята "День святых чудес" *(Саланіцкая бібліятэка-клуб).*

1 чэрвеня Літаратурна-пазнавальная гульня "Дзеці маюць права" з удзелам юрыста раённага выканаўчага камітэта *(Фарынаўская сельская бібліятэка).*

3 чэрвеня Дзіцячае свята "Разам – цэлая краіна" *(Навагаранская сельская бібліятэка).*

РАСОНСКІ РАЁН

26 сакавіка - 2 красавіка Тыдзень дзіцячай і юнацкай кнігі. Сярод мерапрыемстваў - экскурсіі, кніжныя выставы, выставы-гульні, літаратурныя прадстаўленні і інш. *(Клясціцкая сельская бібліятэка).*

СЕННЕНСКІ РАЁН

13 красавіка Семінар-практыкум для сельскіх бібліятэкараў *(цэнтральная бібліятэка).*

Вечар-рэквіем "Пад знакам палыннай зоркі - Чарнобыль" *(Чырвонасельская сельская бібліятэка).*

Выязны семінар "Кніга – спадарожніца сямейнага выхавання" *(Багданаўская сельская бібліятэка).*

Урок мужнасці "Легендарны камбрыг Беларусі" *(дзіцячая раённая бібліятэка).*

Адкрыццё выставы работ мясцовых майстроў народнай творчасці "Рук золотых земное чудо" *(Яноўская сельская бібліятэка).*

ТАЛАЧЫНСКІ РАЁН

23 красавіка Літаратурна-музычны вечар “Чарнобыль - боль, які спальвае сэрца” *(Усвіжбукская сельская бібліятэка).*

Адкрыццё персанальнай выставы Н. Хадаронак “Магия каменная – бонсай”, прысвечанай 500-годдзю пасёлка *(Коханаўская гарпасялковая бібліятэка).*

УШАЦКІ РАЁН

2 красавіка Гадзіна гумару “Слова сатыры і гумару” ў рамках пасяджэння аматарскага аб’яднання “Ушачане” з удзелам членаў Саюза пісьменікаў Беларусі Т. Барадзёнак і В. Міхно *(цэнтральная бібліятэка).*

2 красавіка Дзень краязнаўства, у рамках якога адбылося пасяджэнне аматарскага аб’яднання “Крыніца” “Звон жалобны над краем” *(дзіцячая раённая бібліятэка).*

1 чэрвеня Тэатралізаванае свята да Міжнароднага дня абароны дзяцей “Детства сказочная страна” *(Вялікадолецкая сельская бібліятэка).*

24 чэрвеня Прэзентацыя новага зборніка члена Саюза пісьменнікаў Беларусі Т. Барадзёнак “Купалася зорка ў крыніцы” *(гарпасялковая бібліятэка).*

ЧАШНІЦКІ РАЁН

Семінар для бібліятэчных работнікаў “Бібліятэка і моладзь – разам у будучыню”. У праграме семінара: гутарка з галоўным спецыялістам ЦЗН “Прафесіі, патрэбныя раёну”, гадзіна метадыста “Роля бібліятэк у прафарыентацыйнай рабоце сярод старшакласнікаў”, інформ-дайджэст “Прадстаўляем новыя прафесіі”, гадзіна творчай ініцыятывы “Я прапаную свой вопыт: работа бібліятэк па правядзенні тыдня прафарыентацыі”, гульнявая праграма “Лабірынт прафесій” *(цэнтральная бібліятэка).*

Дзень сяброўства “Вось якія мы сябры”. У праграме: міні-спектакль “Что дороже золота?”, гульнявая праграма, дзіцячая дыскатэка

ДЫСКУСІЙНЫ КЛУБ

Найти свое место легче, чем его занять.

Неизвестный

В июне была объявлена тема следующего дискуссионного клуба – “Борьба за читателя: есть ли у библиотеки конкуренты”. Несколько пафосное название похоже кого-то озадачило: борьбу многие воспринимают как мощь и напор или, на худой конец, как партизанскую диверсию, что в принципе не вяжется ни с образом библиотеки, ни с образом ее сотрудников. Что касается конкуренции, то для кого-то сработало клише: конкуренция – печальный удел коммерческих организаций, а значит обсуждать библиотекарям в принципе нечего. Но активность участников дискуссионного клуба убедила в обратном: с темой мы не погорячились. В ходе самой дискуссии стало ясно: в одной теме мы подняли как минимум два совершенно разных вопроса, вполне достойных для отдельных выпусков нашего бюллетеня: конкуренты библиотеки в предоставлении информации и конкуренты в организации досуга.

Начнем с первого: **“Библиотека и информация”.**

В чем были единодушны участники дискуссионного клуба, так это в том, что главным конкурентом библиотеки является Интернет. Правда, силу этого конкурента дискуссирующие оценили по-разному. Вот что отметили библиотекари Верхнедвинщины: “*Сильным конкурентом библиотеки в предоставлении информации, бесспорно, является Интернет. Преимущество Интернета – быстрота получения информации, доступность, отсутствие необходимости куда-то идти. Минусы – отсутствие гарантий достоверности и большой поток информации, из которого трудно выделить главное*”.

Есть мнение и о том, что у библиотек имеются и другие

Спадзяёмся, што ўсе мерапрыемствы, на якія мы запрашаем інвалідаў, ім падабаюцца і аказваюць станоўчае эмацыянальнае ўздзеянне.

Першыя вынікі работы з інвалідамі былі падведзены ў рамках Рэспубліканскага пленэра, які праходзіў у Лепельскім раёне. Віцебская абласная арганізацыя "БелТІЗ" узнагародзіла цэнтральную раённую бібліятэку ганаровай граматай за цеснае і плённае супрацоўніцтва, за чулае стаўленне да праблем жыцця людзей з абмежаванымі магчымасцямі, за ўклад у развіццё сацыяльнай рэабілітацыі інвалідаў па зроку.

Бібліятэка абслугоўвае інвалідаў на даму як у горадзе, так і ў вёсках (з дапамогай "бібліятэкі на колах"). Дастаўляюць кнігі на дом інвалідам і сацыяльныя работнікі.

Такім чынам, трэба адзначыць, што наша работа дае людзям з абмежаванымі магчымасцямі праз кнігу, далучыцца да скарбаў сусветнай культуры, знаходзіцца ў цэнтры розных падзей, адчуваць сябе людзьмі, патрэбнымі грамадству.

(Альшанская сельская бібліятэка, СДК).

ШАРКАЎШЧЫНСКІ РАЁН

Да Міжнароднага дня абароны дзяцей у Сталіцкай, Іёдскай, бібліятэцы Дома народнай творчасці в. Буеўшчына адбыліся конкурсы малюнкаў на асфальце "Наше счастливое детство", "На аблоках дзяцінства", "Дзяцінства казачны востраў".

Да Дня ўсенароднай памяці ахвяр Вялікай Айчынай вайны быў праведзены ўрок мужнасці "Легендарная крэпасць-герой" з праглядам мастацкага фільма "Брэсцкая крэпасць" *(Германавіцкая сельская бібліятэка).*

ШУМІЛІНСКІ РАЁН

24 красавіка Гульнявая праграма "Запрашае касмадром", прысвечаная 50-годдзю першага палёту чалавека ў космас *(Слабадская сельская бібліятэка).*

14 мая Гульнявая праграма "Шчаслівы той, хто шчаслівы дома" *(Дабейская сельская бібліятэка).*

15 мая Дыспут пра сямейнае чытанне "Дом, у якім няма кнігі, падобны да чалавека, у якога няма душы" *(Башнеўская сельская бібліятэка).*

15 мая Літаратурна-музычныя пасядзелкі "Мой радавод" *(Мішнявіцкая сельская бібліятэка).*

22 мая Дзень калектыўнага адпачынку "Семь Я – большая семья" народнай літаратурна-музычнай гасцёўні "Крыніца" *(цэнтральная бібліятэка).*

4 чэрвеня Дзень адпачынку "Дзяцінству сонца падарыце". У праграме: віктарыны і пазнавальныя конкурсы *(Слабадская сельская бібліятэка).*

ВІЦЕБСКАЯ АБЛАСНАЯ БІБЛІЯТЭКА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

4 красавіка Сустрэча з віцебскім майстрам акварэлі Ф. Гуменам.

5 красавіка Прэзентацыя публіцыстычнага зборніка М. Кузьміча “Стрела в бесконечность”, выдадзенага пры падтрымцы абласнога аддзялення Беларускага фонду міру.

14 красавіка Прэзентацыя бібліяграфічнага даведніка “Краязнаўцы Віцебшчыны 2-ой паловы XX – пачатку XXI стст.”, складальнік М. Півавар.

26 красавіка Вечарына “Прырода памылак не даруе: экалагічны стан Віцебшчыны”.

18 мая Адкрыццё юбілейнай выставы фларыстыкі Р. Спачыньскай “Моменты истины”.

ўвагі да праблем састарэлых людзей і інвалідаў бібліятэка запланавала кансультацыю спецыяліста “Права инвалидов”. Афармляюцца кніжныя выставы да святочных дат беларускага календара: да Дня пажылога чалавека “Леди и джентельмены, которым за …” з раздзеламі “Забота государства”, “Возраст не помеха”, “Жизнь без лекарств”; да Дня інваліда “Калі чужы боль становіцца сваім” і інш. Прапаноўваем літаратуру праваслаўнай тэматыкі, літаратуру аб жыцці і дзейнасці пісьменнікаў, паэтаў, мастакоў, палітычных дзеячоў.

Разам з аб’яднаннем інвалідаў бібліятэка вось ужо тры гады прымае ўдзельнікаў абласнога шашачна-шахматнага турніру інвалідаў па зроку. На гэтых мерапрыемствах супрацоўнікі бібліятэкі прапаноўваюць удзельнікам пазнаёміцца з кнігамі выстаў-праглядаў “Шахматы – борьба, азарт, риск …”.

Для людзей з абмежаванымі магчымасцямі вялікае значэнне маюць сустрэчы з сябрамі. Таму з 2011 года раённая бібліятэка запрашае інвалідаў на “гадзіны зносін” у мультымедыйным цэнтры па самых розных тэмах: гэта і урок духоўнасці “Праваслаўе на Лепельшчыне”, і гадзіна краязнаўства “Тропинками родной Лепельщины”, і гадзіна кіно “Познать себя и других”. Усе нашы мерапрыемствы праходзяць у суправаджэнні мультымедыйных прэзентацый, як створаных ў бібліятэцы, так і набытых.

Наведваюць інваліды інфармацыйныя гадзіны ў “Кладоўцы здароўя”, дзе ідзе размова пра лекавыя расліны і ўжыванне іх пры розных захворваннях. Запрашаюцца інваліды на пасяджэнні клуба пажылых людзей “Добрые встречи”.

Жанчыны-майстрыхі ў галерэі “Арт-Лепель” паказваюць сваё майстэрства ў вышыўках, вывязванні карункаў, маляванні, стварэнні розных вырабаў з паперы. Асабістыя выставы вышываных твораў прадставілі Л. М. Вячэрская “Полет воображения”, Г. Г. Часнакова “Красота узора”, І. І. Шалак “Стежок за стежком”, а выставу акварэлі - А. Ф. Безега “Моё новое хобби”.

інфармацыі інфармацыйна-прававымі рэсурсамі, якія прадастаўляе Нацыянальны цэнтр прававой інфармацыі, правядзенне кансультацый спецыялістаў-юрыстаў, індывідуальнае абслугоўванне кнігай, работа ў клубах па інтарэсах.

Для аператыўнага і поўнага задавальнення інфармацыйных запатрабаванняў інвалідаў і іх сацыяльнай рэабілітацыі бібліятэка распрацавала праект “Соучастие в судьбе”.

Мэты праекта:

– фарміраванне ў катэгорыі людзей з абмежаванымі магчымасцямі станоўчых адносін да бібліятэкі і патрэбнасці карыстацца яе паслугамі;

– забеспячэнне поўнага і аператыўнага задавальнення інфармацыйных патрэб данай катэгорыі грамадзян у даступнай для іх форме;

– правядзенне работы ў дапамогу адукацыі, арганізацыі вольнага часу, развіццю суадносін паміж людзьмі з абмежаванымі магчымасцямі.

У 2010 годзе мы бралі ўдзел у акцыі “Человек с белой тростью”. Стварылі банк даных інвалідаў горада Лепеля. Усяго на 01.01.2011 года ў Лепелі пражывае 481 чалавек з абмежаванымі фізічнымі магчымасцямі, у тым ліку інвалідаў па зроку – 71 чалавек. Бібліятэку наведвае 111 чалавек. Гэта складае каля 23 %. Арганізавалі шэраг мерапрыемстваў, якія дазваляюць інвалідам бліжэй пазнаёміцца з бібліятэкай і яе фондам: урок-экскурсію “К книге и чтению – через досуг и общение”, пазнавальную гадзіну “Формирование информационной культуры”. Для карыстальнікаў са слабым зрокам сфарміравалі і працягваем папаўняць фонд аўдыёкніг.

У мультымедыйным цэнтры арганізавалі рабочае месца для данай групы чытачоў, дзе яны могуць папрацаваць на камп’ютары, альбо паслухаць аўдыёкнігу.

У дапамогу аператыўнаму задавальненню інфармацыйных патрэб Публічны цэнтр прававой інфармацыі прапануе новыя прававыя дакументы з выставы “Вести ПЦПИ” па пытаннях пенсіённага заканадаўства, ільготах ветэранам і інвалідам і інш. З мэтай прыцягнення

ГОСЦЬ НУМАРА

Кароткая даведка

Лепельскі раён, на поўдні Віцебскай вобласці. Плошча 1,8 тыс. км². Насельніцтва – 35,3 тыс. чалавек (на 01.01.2011). 225 населеных пунктаў. Цэнтр – г. Лепель, 17,4 тыс. жыхароў. 115 км ад г. Віцебска, 150 км ад г. Мінска. Першае пісьмовае ўпамінанне – 1439 год. У раёне – частка Бярэзінскага біясфернага запаведніка (50 тыс. га), больш за 140 азёр. Сельскагаспадарчая вытворчасць – вядучая галіна раёна, прамысловы комплекс – харчовая, легкая прамысловасць, машына- і прыборабудаванне. Вядомыя курортна-аздараўляльныя установы: Лепельскі ваенны санаторый, дзіцячы цэнтр “Жамчужына”, пансіянат “Лодэ”, сядзібы агра-экатурызму. Знакамітыя землякі – паэт, фальклярыст, этнограф Ян Чачот, паэты Тодар Кляшторны і Анатоль Вярцінскі, кінарэжысёр Уладзімір Мотыль і інш.

Герб г. Лепеля – срэбны коннік у даспехах у чырвоным полі французскага шчыта (на малюнку).

Ирина Владимировна Тарасова,
директор сети библиотек
Лепельского района

БИБЛИОТЕКИ ЛЕПЕЛЬЩИНЫ: ИНТЕГРАЦИЯ, ИННОВАЦИИ И ИНФОРМАЦИЯ ДЛЯ ВСЕХ

Уважаемые коллеги!

От лица библиотечных работников Лепельского района я рада приветствовать вас на страницах «Бібліятэчнай прасторы!».

Имею честь вашему вниманию представить своеобразную «визитную карточку» нашей сети.

Количество библиотек – 26, в сельской местности – 24. Библиотечное обслуживание населения осуществляют 5 учреждений нового типа: 3 библиотеки-музея, 2 библиотеки-клуба. Реализован проект по организации мобильной системы обслуживания отдаленных и малонаселённых деревень с помощью библиобуса. Библиобус открыт при отделе обслуживания и информации с 1 ноября 2010 года. Население 39 малонаселенных и отдаленных деревень обслуживается по 8 маршрутам. Стабильно функционирует сеть внестационарного обслуживания и при библиотеках, всего работает 21 библиотечный пункт: 6 – в городе, 15 – в сельской местности.

Ганна Пятроўна Васілеўская,
загадчык аддзела абслугоўвання і інфармацыі Лепельскай
цэнтральнай бібліятэкі

КАЛІ ЛЁС ІНШЫХ ХВАЛЮЕ НАС: РАБОТА ЛЕПЕЛЬСКАЙ ЦЭНТРАЛЬНАЙ БІБЛІЯТЭКІ З САЦЫЯЛЬНА НЕАБАРОНЕНЫМІ КАТЭГОРЫЯМІ АСЕЛЬНІЦТВА

Сацыяльнае партнёрства бібліятэкі – гэта раўнапраўнае, доўгатэрміновае супрацоўніцтва з іншай зацікаўленай арганізацыяй у справе прыцягнення жыхароў горада ў бібліятэку, да кнігі. Для людзей з абмежаванымі магчымасцямі бібліятэка – і інфармацыйны цэнтр, і бюро даведак, і месца сустрэч.

Абслугоўванне пенсіянераў і інвалідаў для Лепельскай раённай бібліятэкі з'яўляецца адным з прыярытэтных напрамкаў дзейнасці. Вядзецца вялікая работа ў дапамогу сацыяльна-неабароненым слаям насельніцтва. Мы супрацоўнічаем з раённай арганізацыяй Беларускага аб'яднання інвалідаў, у тым ліку і з раённым аб'яднаннем "БелТІЗ", Саветам ветэранаў і іншымі арганізацыямі.

Работа з карыстальнікамі-інвалідамі вядзецца па розных накірунках: інфармацыйнае абслугоўванне ў Публічным цэнтры прававой

Тут сабраны дарагія іх сэрцу і памяці рэчы, якія некалі былі неад'емнай часткай жыцця кожнай сялянскай сям'і. Для чытачоў у міні-музеі арганізуюцца святы з цыкла "Народны каляндар", праводзяцца тэматычныя экскурсіі па музеі, гадзіны краязнаўства, літаратурна-музычныя вечарыны. У 2011 годзе ў міні-музеі прайшло літаратурна-краязнаўчае падарожжа "Краявіды роднага краю, вам у любові прысягаю". Частымі ўдзельнікамі мерапрыемстваў з'яўляюцца фальклорны гурт "Спадчына", які працуе пры Стайскім сельскім Доме культуры, фальклорны танцавальны калектыў "Сунічкі" Стайскай школы мастацтваў.

Вось у такім рытме працуюць на Лепельшчыне інтэграваныя ўстановы новага тыпу. Наша імклівае жыццё будзе падказваць ўсё новыя і новыя накірункі работы бібліятэк. Але на першым месцы - прапаганда ведаў пра родны край, багаты на адметную прыроду і цудоўных людзей. Мы звяртаемся да нашых каранёў, да дзедаўскай мудрасці, каб спасцігнуць, хто мы і чаго вартыя. І ў гэтым нам дапамогуць бібліятэкі-музеі.

Статистическая картина библиотечного обслуживания такова: количество пользователей - 18182, услугами сельских библиотек в 2010 году воспользовалось 9574 читателя. Процент охвата библиотечным обслуживанием составляет 51,4 %, в том числе сельского населения – 53,4 %. Относительно стабильны на протяжении ряда лет показатели количества посещений (по сети - 114089, по сельским библиотекам - 59085) и показатели количества книговыдач 376920 экз. и 204902 экз. соответственно.

Информационные ресурсы библиотек нашей сети таковы: объем книжного фонда – 230445, в основном это печатная продукция, на электронных носителях – незначительная часть, всего в фондах – 250 электронных документов. Книжный фонд сельских библиотек 229542, выписывается 147 наименований газет и журналов.

За 2010 году в фонды библиотек поступило 11080 экз. литературы, книжная часть составляет 3510 экз. Статистическая картина использования библиотечных ресурсов: читаемость – 20,8; обращаемость – 1,6; книгообеспеченность – 12,7; посещаемость – 6,3.

Роль, значимость и место библиотек в социокультурном пространстве региона определяется не только статистическими показателями, но и их деятельностью по повышению качества библиотечного обслуживания, формированию единого информационного пространства, развитию массовых форм досуговой деятельности.

Приоритетное направление в деятельности библиотек нашего региона – создание новых типов учреждений, профилированных библиотек с предоставлением новых видов услуг и возможностей.

В настоящее время созданы и работают три учреждения нового типа: Каменская сельская библиотека-музей Т. Кляшторного (2003 г.), Бобровская сельская библиотека-музей Я. Мороза (2007 г.), Черейщинская сельская библиотека-музей деревни (2009 г.). Реорганизованы и перепрофилированы Матыринская сельская библиотека – на ее базе создан и работает музейный уголок «Беларуская хатка» (1994 г.), в

Стайской сельской библиотеке создан этнографический мини-музей «Мілы кут маіх дзядоў» (2004 г.), в Полсвижской сельской библиотеке работает центр по экологическому воспитанию детей и подростков (2005 г.).

Не буду детально останавливаться на деятельности данных учреждений: более подробная информация вашему вниманию будет представлена в статье методиста отдела библиотечного маркетинга. Хочу отметить только, что деятельность учреждений нового типа регламентирована соответствующей документацией: это решение исполнительного комитета, Положение об учреждении. Положительным в их деятельности является то, что мы получаем возможность обогатить собственное информационно-культурное пространство через практику музейной деятельности, заполнить досуговую нишу.

Библиотеки нашей сети получили возможность выйти на новый уровень обслуживания пользователей благодаря их компьютеризации и модернизации. Компьютеризировано 12 библиотек из 26 (46 %), к сети Интернет подключено 12 библиотек, электронная почта установлена в 11 библиотеках. Сервисное обслуживание пользователей библиотеки осуществляют с помощью 9 многофункциональных устройств (2 из них – цветные), 3 копировальных аппаратов, 10 принтеров, 1 сканера.

Пять программ обеспечивают автоматизацию всех библиотечно-библиографических процессов. С 2008 года обслуживание читателей в автоматизированном режиме осуществляет центральная библиотека г. Лепеля. К услугам пользователей библиотек 2 мультимедийных центра, которые открыты при центральной и детской библиотеках.

В 2007 году был создан web-сайт центральной библиотеки.

Современные информационные технологии библиотек предоставляют возможность информационно-библиографического обслуживания пользователей в автоматизированном режиме. Оперативно получить информацию в области права позволят Публичные центры правовой информации. При библиотеках нашей сети работает 8 ПЦПИ: на базе отдела обслуживания и информации центральной библиотеки, на базе

У музейным кутку арганізуюцца выставы народнай творчасці. Пастаянныя ўдзельнікі выстаў – вучні Матырынскай сярэдняй школы-сада, летніх аздараўленчых лагераў, для якіх іх праводзяцца майстар-класы, тэматычныя экскурсіі. Больш за дзесяць год пры міні-музеі працуе клуб беларускай нацыянальнай кухні “Матырынскія гаспадыні”. На святы абрадавага календара ўдзельнікі пасяджэнняў рыхтуюць праграмы, прысвечаныя народным традыцыям і промыслам, абрадавай нацыянальнай кухні. Клуб “Матырынскія гаспадыні” – дыпламант Міжнароднага свята фальклору ў рамках Міжнароднага фестывалю мастацтваў “Славянскі базар у Віцебску” ў 1998 годзе, лаўрэат абласнога конкурсу аматарскіх аб’яднанняў і клубаў па інтарэсах, удзельнік I фестывалю народнага мастацтва Беларусі “Беларусь – мая песня”, абласнога фестывалю “Браслаўскія зарніцы”, пастаянны ўдзельнік гарадскіх святаў і фестываляў.

Самабытная культура роднай вёскі адлюстравана ў міні-музеі этнаграфіі “Мілы кут маіх дзядоў”, які працуе пры Стайскай сельскай бібліятэцы з 2010 года. Міні-музей на сённяшні дзень з’яўляецца своеасаблівым сховішчам мясцовай спадчыны: ён валодае зборам экспанатаў, якія маюць культурнае значэнне для аграгарадка Стаі і яго жыхароў.

Асобнае месца займае экспазіцыя, прысвечаная Вялікай Айчыннай вайне. Прываблівае наведвальнікаў цудоўна аформлены стэнд, які адлюстроўвае сучасны час вёскі, калекцыя прадметаў сялянскага побыту. На сённяшні дзень – гэта розныя прылады працы, шматлікія прадметы вясковага жыцця, якія ўжо зніклі або выйшлі з ужытку, саматканыя, ільняныя ручнікі, якія ўпрыгожвалі сялянскую хату, абрусы, старанна вышытыя працавітымі рукамі жыхарак вёскі Чарэйшчына, посцілкі з цікавымі ўзорамі. Пры музеі створаны і працуюць дзве творчыя майстэрні: па прадзіве “Без ніткі не будзе і світкі” і па шапавальстве “Рукі майстра дзіва твораць”. Акрамя экскурсій бібліятэка-музей запрашае чытачоў на краязнаўчыя гадзіны, вячоркі, гадзіны беларусазнаўства і інш. У 2009 годзе Чарэйшчынская сельская бібліятэка-музей вёскі за актыўны ўдзел у абласным аглядзе-конкурсе “Навацыі ў бібліятэцы” ўзнагароджана заахвочвальным прызам.

Незвычайны музейны куток пад назвай “Беларуская хатка” працуе пры Матырынскай сельскай бібліятэцы з 1994 года. У музейным кутку ўсё адпавядае натуральнасці: і “палаці засланы”, і ткацкі станок стаіць, і рэчы хатняга ўжытку выстаўлены. Міні-музей “Беларуская хатка” – гэта цэнтр адраджэння нацыянальных абрадаў і звычаяў сваёй мясцовасці, папулярызацыі нацыянальнай беларускай культуры.

детской библиотеки, Боровской сельской библиотеки и 5 сельских библиотек агрогородков.

Их фонд составляет более 3500 экз., пользователям предоставляется свободный доступ к банку данных «Эталон», нормативным документам как в электронном виде, так и на бумажных носителях.

В каждом ПЦПИ оформлены экспресс-выставки «Вести Публичного центра правовой информации». ПЦПИ центральной библиотеки г. Лепеля приглашает пользователей на Дни консультаций. По итогам областного конкурса на лучший Публичный центр правовой информации в 2010 году центральная библиотека награждена поощрительным призом.

Развитию информационно-библиографического обслуживания в электронной среде способствует генерация собственных баз данных. Созданные библиографические базы данных краеведческой тематики: “Сцяжынкамі роднай Лепельшчыны”, “Лепель – наш гонар і слава”, “Памяць зніклых вёсак”, “Православие на Лепельщине”, “Юному герою Лепельщины посвящается…” обеспечивают доступ к краеведческим информационным ресурсам.

Новые информационные и мультимедиатехнологии позволили расширить спектр библиотечно-информационных услуг. Пользователи библиотек нашего региона имеют возможность воспользоваться 43 дополнительными платными услугами. В 2010 году оказано платных услуг на сумму 24,8 млн. руб. В первом полугодии текущего года внедрено 6 новых видов платных услуг (наиболее востребованы цветная фотопечать, переплетные услуги, изготовление информационных стендов, составление рефератов), заработано 18 млн. рублей.

Фундаментом, основой библиотечного обслуживания на Лепельщине, конечно же, является центральная библиотека, которая в 2007 году отметила свой 100-летний юбилей.

К услугам ее пользователей около 50000 изданий. С целью

продвижения книги и чтения в городе используется внестационарные формы библиотечного обслуживания. Библиотечные пункты работают в следующих учреждениях и организациях: “Медик” (УЗ “Лепельская центральная районная больница”), “Медик-2” (УЗ “Городская амбулатория врача общей практики № 3”), “Мелиоратор” (общежитие КУП Мелиоративных систем “Лепельское ПМС”), “Ленок” (ОАО “Лепельский льнозавод”). Жители Лепеля благодарны нам за данный вид услуг и предоставленную возможность общения с книгой.

Центральная библиотека – это социокультурный центр региона. Более 10 лет при библиотеке работает клуб пожилого человека “Добрые встречи”. Актуальным проектом стало создание в 2003 году при Публичном центре правовой информации молодежного клуба “Я – Гражданин Республики Беларусь”. Члены клуба – учащиеся Лепельского государственного профессионального лицея, основные формы заседаний: психологические тренинги, часы правовых знаний, уроки-встречи, игровые интерактивные программы.

В мае 2009 года своих первых посетителей принял мультимедийный центр. Оригинальный дизайн и современные технические средства (компьютер, многофункциональное устройство, плазменная панель, выход в Интернет) позволяют ему стать настоящим культурно-информационным центром.

Фонд составляет около 1000 экз. и представлен на различных носителях: бумажных, магнитных и электронных. Это и музыкальные компакт-диски, и мультимедийная продукция по учебным дисциплинам, и ресурс «Говорящая книга» мировой художественной классики. Постоянные пользователи медиацентра - учащиеся и молодежь, а также такая категория социально-незащищенных слоев населения, как инвалиды по зрению.

В 2010 году Витебская областная организация «БелТИЗ» подарила компьютер с программой «Maxreder» для чтения литературы для слабовидящих с приложением электронной библиотеки, что дало

Бібліятэка-музей арыентавана перш за ўсё на мясцовае насельніцтва, супрацоўніцтва з ім, што станоўча ўплывае на яе імідж, садзейнічае росту аўтарытэту не толькі ў сваім аграгарадку, але і на ўзроўні раёна і вобласці.

Аснову музейнай экспазіцыі складаюць матэрыялы і дакументы музейнага кутка Я. Мароза (створаны ў 1996 годзе) і кутка сялянскага побыту “Скарбы сялянскай хаты” (2002 г.). Экспазіцыя музея разнастайная і выразная: гэта стэнды з фотаздымкамі, дакументы, ксеракопіі, вернісаж фотакарцін фальварака “Фатынь” і культур, раяніраваных селекцыянерам Я. Марозам. Своеасаблівым дапаўненнем сталі кветкавая клумба-гадзіннік каля ўвахода ва ўстанову і сад пладовых дрэў. У бібліятэцы-музеі акрамя экскурсій адбываюцца мерапрыемствы, якія знаёмяць гасцей з жыццём і дзейнасцю Я. Мароза: краязнаўчыя вандроўкі, гадзіны краязнаўства, турніры знаўцаў, медыяпрэзентацыі, вячоркі і інш. Актыўнымі ўдзельнікамі гэтых мерапрыемстваў з’яўляюцца члены дзіцячага фальклорнага клуба “Сцяжынка.”

Ад дня адкрыцця Чарэйшчынскай сельскай бібліятэкі-музея вёскі прайшло два гады. І ўжо можна пэўна казаць, што музей жыве творчым жыццём і багата папаўняецца новымі экспанатамі, якіх стала больш за сто. Першы стэнд экспазіцыі дае магчымасць перагарнуць старонкі гісторыі вёскі Чарэйшчына і яе жыхароў з 1906 года.

калекцыяй “Калыска песняра”. Асноўны напрамак дзейнасці бібліятэкі-музея – папулярызацыя творчай спадчыны паэта-земляка, далучэнне моладзі і падлеткаў да вывучэння літаратурнай спадчыны Т. Кляшторнага, беларускіх пісьменнікаў і паэтаў. З 2007 года пры бібліятэцы-музеі працуе клуб аматараў беларускай паэзіі “Жыватворная крыніца”. Бібліятэка разам з удзельнікамі клуба праводзіць шэраг розных мерапрыемстваў: тэматычныя экскурсіі, вечары-сустрэчы, літаратурныя гадзіны, конкурсы чытальнікаў, літаратурна-музычныя кампазіцыі і інш.

Штогод у сакавіку, у Дзень нараджэння паэта, у бібліятэцы-музеі адбываюцца цікавыя сустрэчы з роднымі Т. Кляшторнага. У 2011 годзе прайшла сустрэча “…І не знікаць паэтам вечна”, на якой прысутнічала дачка паэта М. Т. Кляшторная, родныя паэта, удзельнікі клуба “Жыватворная крыніца”, вучні Слабадской сярэдняй школы. За высокія творчыя дасягненні ў вобласці культуры і мастацтва бібліятэка-музей прызнана лепшай сельскай бібліятэкай 2004 года ў Віцебскай вобласці.

У 2007 годзе Баброўская сельская бібліятэка была пераўтворана ў бібліятэку-музей Язэпа Мароза, земляка, садавода-селекцыянера. Асноўны напрамак дзейнасці – арганізацыя сістэматычнай і мэтанакіраванай работы па навукова-асветніцкай і культурна-выхаваўчай дзейнасці музея з мэтай папулярызацыі спадчыны Я. Мароза.

возможность оборудовать рабочее место для пользователей – инвалидов по зрению. Мультимедийный центр организует культурно-досуговые мероприятия с использованием мультимедийной продукции: уроки духовности, мультимедийные презентации, слайд-фильмы и др., приглашает на циклы книжных коллекций «Галерея художников» и «В мире музыки». Тем не менее, предстоит еще большая работа по наполнению центра собственными и приобретенными информационными ресурсами.

Творческой удачей 2009 года стало создание в центральной библиотеке информационного центра «Кладовая здоровья». В центре создан банк данных по здоровому образу жизни. Провизор центральной аптеки г. Лепеля проводит цикл информационных часов по теме «Природа - человеку».

Чувство гордости вызывает галерея «Арт-Лепель», где на протяжении 10 лет организуются выставки работ жителей города и учащихся школы искусств: это и выставки-дебюты, и итоговые выставки, и выставки различной жанровой тематики.

Центральная библиотека традиционно принимает участие во всех городских праздниках, используя самые разнообразные формы, среди которых «Калядная варажба», «Купальскія гаданні», фотовернисажи улиц, выставки-хобби.

Центральная библиотека организует обучение учащихся основам информационной культуры, этому помогают занятия в

«Библиографическом лицее» (программа обучения – 5 занятий в год, формы работы: библиоинформины, конкурсы эрудитов, мультимедийные презентации и т. д.). Интересен и библиографический проект «Золотое зерно» для директорского корпуса отдела культуры. Удовлетворяет и организация индивидуального информирования: мы востребованы по 10-ти темам.

К услугам наших маленьких лепельчан – детская библиотека, которая тесно сотрудничает с УЗ «Лепельская областная больница реабилитации детей с заболеваниями ОДА», с общеобразовательными школами города. Услугами библиотеки пользуется 3321 читатель, процент охвата - 81. Это центр обучения детей, центр досуговой и воспитательной деятельности: работают экологический клуб «Родничок», «Школа сказочных наук», кукольный театр «Петрушка». В 2009 году по итогам областного конкурса «Инновации в работе библиотек» в номинации «Детская библиотека» награждена поощрительным призом за организацию обслуживания детей-инвалидов.

Библиотеки нашего региона принимают активное участие в реализации государственных республиканских, областных программ. Накоплен определенный опыт работы с краеведческими документами, по возрождению национальных традиций, популяризации здорового образа жизни, экологических знаний, формированию эстетической культуры читателей. Среди досуговых форм (при дефиците интеллектуального общения) клубы по интересам в библиотеках Лепельского района приобретают все большую популярность. В наших библиотеках работает 20 любительских объединений, из них - 15 при сельских библиотеках (детских – 12, молодежных – 2, для людей пожилого возраста – 2, женских клубов - 3, народных традиций – 1). Каждый клуб интересен и уникален по-своему.

Не буду останавливаться на формах культурно-досугового обслуживания, как и в каждой библиотечной сети, мы используем и традиционные, и инновационные формы. Но прежде, чем завершить

Наталля Аляксандраўна Курбака,
метадыст аддзела бібліятэчнага маркетынгу Лепельскай сеткі бібліятэк

БІБЛІЯТЭКІ-МУЗЕІ Ў СІСТЭМЕ ІНАВАЦЫЙНАЙ ДЗЕЙНАСЦІ

Краязнаўства заўсёды з’яўлялася адным з прыярытэтных накірункаў у рабоце бібліятэк Лепельшчыны. Любоў да родных мясцін, пачуццё далучанасці да лёсу Бацькаўшчыны, гонар за гісторыю і культуру свайго краю, беражлівае стаўленне да мінулага – усё гэта не ўзнікае само па сабе, а выхоўваецца. І вялікая роля ў гэтым належыць бібліятэкам. Уздым бібліятэчнага краязнаўства, вялікі вопыт, накоплены бібліятэкамі ў гэтым напрамку, абумовілі якасна новы аспект у арганізацыі краязнаўчай дзейнасці бібліятэк, пачалося стварэнне ўстаноў новага тыпу.

Першай інтэграванай установай комплекснага характару стала Каменская сельская бібліятэка, якая ў 2003 годдзе была пераўтворана ў Каменскую бібліятэку-музей Тодара Кляшторнага, паэта-земляка. Аснову музейнай экспазіцыі складаюць матэрыялы аб жыцці і творчасці паэта: фотаздымкі, дакументы, успаміны аб ім, архіўныя дакументы, створаны фонд выдадзеных твораў Т. Кляшторнага. Музейная экспазіцыя таксама прадстаўлена экспазіцыяй карцін “Восень” на творы Т. Кляшторнага і

сяброўства; “Падарыце дзецям сонца” – Тыдзень права. Гэтая праграма дапамагае дзецям з неблаганадзейных сем’яў адчуваць сябе патрэбнымі, карыснымі, набыць новых сяброў, заняць вольны час, далучыцца да чытання.

З 1987 года працуе прафесійны клуб “ДИВО”, дэвіз якога: “Думай. Спорь. Дерзай. Твори!”, ён дае магчымасць бібліятэкарам раскрыць свае прафесійныя здольнасці, свае таленты, аб’ядноўвае ўсіх разам. Якія толькі мерапрыемствы не праходзілі ў рамках клуба за гэтыя гады: вечары, бенефісы, конкурсы, біблія-шоу, творчыя рынгі! У 2010 годзе да Дня бібліятэк у рамках клуба была падрыхтавана медыяпрэзентацыя бібліятэк сеткі “Бібліятэчная карусель”, само свята прайшло ў гумарыстычнай форме “карпаратыўнай вечарынкі”. Сярод нашых супрацоўнікаў шмат таленавітых людзей, і мы вырашылі ў гэтым годзе правесці Дзень бібліятэк ў выглядзе бібліятэчнага капусніка “Таленты побач”.

У дапамогу прафесійнай адукацыі ў аддзеле пастаянна дзейнічае выстава-панарама “Спектр нашых магчымасцей. Карысная інфармацыя. Карысны вольны час”, на якой дэманструецца метадычная літаратура ў дапамогу бібліятэчнай дзейнасці, тэматычныя буклеты, экспануюцца лепшыя работы бібліятэк-пераможцаў разнастайных конкурсаў прафесійнага майстэрства.

Вялікі ўплыў на фарміраванне станоўчага іміджу бібліятэкі сярод карыстальнікаў аказвае дызайн і арыгінальна афармлены інтэр’ер.

Аддзел пастаянна працуе над стварэннем прывабнага іміджу бібліятэк сеткі, каб гэта было не толькі месца, дзе можна узяць кнігу, але і месца, куды чытачы ідуць за душэўнымі зносінамі, каб адпачыць, перагарнуць старонкі новых часопісаў.

Вядома, гэта далёка не ўсё, што можна сказаць пра нашу працу. У планах нашага аддзела – пошукі новага, патрэбнага, цікавага па ўсіх напрамках работы. Убачыць новае ў прывычным, зрабіць са звычайнага неардынарнае, быць заўсёды на вышыні, творцам перспектыўнага, крэатыўнага пачатку – вось да чаго імкнёмся мы ў сваёй дзейнасці.

своеобразное путешествие в мир наших библиотек, представлю два инновационных проекта: «Фронтовая библиотека» и «Ночь в библиотеке», которые имели определенный резонанс у лепельчан.

Проект «Фронтовая библиотека» был инициирован работниками отдела обслуживания и информации центральной библиотеки и реализован в связи с празднованием Дня Победы. Действие развивалось в городском парке на площадке «На привале».

«Фронтовая библиотека» – это имитированный военный блиндаж, где на ящиках из-под снарядов работала выставка-панорама «У кніжнай памяці – імгненні вайны». Работники библиотеки в военной форме приглашали жителей и гостей города принять участие в интеллектуальном марафоне “Дорогами войны”, в поэтической беседке “На завалинке” знакомили с поэзией современных белорусских авторов, песни военных лет звучали в музыкальной беседке “Споемте, друзья!”

Еще один интересный инновационный проект – интеллектуально-развлекательное шоу “Ночь в библиотеке”, в рамках которого был организован ряд мероприятий: экскурсия “Путешествие по библиотеке”, выставка-сюрприз “Я – книга интересная!” (абонемент), выставка-путешествие “Литературные континенты”, игра-викторина “Интуиция” (читальный зал). Работали магический салон и книжная тусовка “Книга и песня шагают вместе”.

Шоу было музыкально-театрализованным: главными героями были “Библиотечный призрак” и “Маг-чародей”, здесь не было зрителей, все присутствующие участвовали в викторинах, конкурсах, играх. Мероприятия в рамках шоу носили не только развлекательный, но и познавательный характер.

В одиночку полно реализовать данные проекты достаточно сложно. И мы активно приглашали к сотрудничеству районный Дом культуры и передвижное учреждение культуры “Автоклуб”.

Библиотека – живой, меняющийся организм, энергию которому дают люди: сотрудники и пользователи. Творческий коллектив нашей сети – 48 человек, 31 – специалист с высшим и средним специальным образованием, на сегодняшний день 3 библиотекаря учатся заочно. Эта команда с определенным творческим потенциалом, умеющая работать на достижение поставленной цели.

И для меня, как руководителя, важно, что сотрудники все чаще обращаются к новым, не свойственным ранее библиотекам формам работы, активно включаются в механизм социального партнерства, что библиотеки нашей библиотечной сети востребованы.

інфармацыйна-метадычны веснік “Старонкі жыцця бібліятэк Лепельшчыны: з вопыту работы”.

Правядзенне выстаў у бібліятэках з’яўляецца адным з самых традыцыйных і распаўсюджаных метадаў у рабоце бібліятэк. Сёння работа з выставамі атрымала сваё далейшае развіццё, з’явіліся сучасныя варыянты. Вялікім попытам сярод сельскіх бібліятэкараў карыстаюцца метадычныя рэкамендацыі па афармленні выстаў “Выстава – гэта заўсёды цікава”, распрацаваныя аддзелам бібліятэчнага маркетынгу.

Аддзел бібліятэчнага маркетынгу аказвае метадычную дапамогу ў рэалізацыі рэспубліканскіх, абласных і раённых праграм і праектаў. Праводзіць работу ў рамках мэтавых праграм не толькі карысна, але і намнога цікавей, бо ў кожнай з іх улічваюцца інтарэсы чытачоў. Паспяхова працуюць сельскія бібліятэкі па наступных мэтавых праграмах: “Са спадчынай продкаў – у будучыню”, “Як бы жылі мы без кніг”, “Зямля бацькоў, майго жыцця крыніца”, “Усё пачынаецца з казкі”. У 2011 годзе Горскай сельскай бібліятэкай распрацавана мэтавая праграма “Ты ў гэтым свеце не адзіны”, мэта якой заняць вольны час дзяцей з неблаганадзейных сем’яў падчас школьных канікул. Праграма складаецца з цыкла Тыдняў міласэрднасці: “Вясёлае Навагоддзе”- Тыдзень цудаў; “Будзем з кніжкай сябраваць!” – Тыдзень “кнігатэрапіі”; “Вось табе мая рука” – Тыдзень

Ганна Вікенцьеўна Дзятко,
загадчык аддзела бібліятэчнага маркетынгу Лепельскай
сеткі бібліятэк

БУДЗЕМ ЗНАЁМЫ: АДДЗЕЛ БІБЛІЯТЭЧНАГА МАРКЕТЫНГУ

Працэсы, якія адбываюцца ў сучасным грамадстве, ставяць супрацоўнікаў аддзела бібліятэчнага маркетынгу перад неабходнасцю пастаяннага пошуку новых ідэй, форм, сродкаў і метадаў работы. Аддзел бібліятэчнага маркетынгу – гэта месца, куды звяртаюцца калегі за падтрымкай і рэкамендацыямі. Галоўнае – дапамагчы кожнай бібліятэцы і кожнаму бібліятэкару знайсці сваё месца ў адзінай бібліятэчнай прасторы, узброіць прафесійнымі ведамі, абараніць, навучыць, пракансультаваць.

Камп'ютарныя тэхналогіі далі магчымасць значна палепшыць інфармацыйнае забеспячэнне карыстальнікаў, правядзенне масавых мерапрыемстваў. Новым напрамкам у дзейнасці аддзела з'явілася стварэнне ўласных баз даных "Памяць зніклых вёсак: Лепельскі раён", "Юнаму герою Лепельшчыны прысвячаецца…: Ваня Кавалёў", "Праваслаўе на Лепельшчыне", "Учора і сёння Бярэзінскага запаведніка" і інш.

Актуальнасць і неабходнасць сацыялагічных даследаванняў сёння відавочна ўсім. Іх правядзенне дапамагае спецыялістам выявіць недахопы ў рабоце, а таксама планаваць мерапрыемствы, накіраваныя на паляпшэнне бібліятэчнага абслугоўвання карыстальнікаў. З гэтай мэтай былі праведзены даследаванні па тэмах: "Месца беларускай кнігі ў чытанні дзяцей і падлеткаў", "Мультымедыйны цэнтр у бібліятэцы – шлях да новай інфармацыйнай прасторы", "Абанемент праводзіць даследаванне: кніга года".

Моладзь – гэта будучае нашай краіны, і ад таго, які выбар у жыцці яна зробіць, залежыць наша будучае. З мэтай выяўлення праблем, якія хвалююць моладзь, і з мэтай дапамогі іх вырашэння аддзелам бібліятэчнага маркетынгу быў праведзены маніторынг "Моладзь: права і здароўе". Аналіз вынікаў маніторынгу паказаў, што бібліятэка мае магчымасці, каб арганізаваць вольны час моладзі, перасцерагчы ад шкодных звычак, інфармаваць па пытаннях права і заканадаўства. Але найбольшая выніковасць будзе дасягнута, калі бібліятэка ў гэтым напрамку будзе супрацоўнічаць з іншымі грамадскімі установамі, актыўна ўкараняць інавацыйныя формы работы.

Паспяхова аддзел маркетынгу займаецца і выдавецкай дзейнасцю, у аснове якой маштабная даследчая работа: гэта даведачна-бібліяграфічныя паказальнікі, рэкамендацыйныя спісы літаратуры, шматлікія рэкламныя буклеты, каляндар знамянальных і памятных дат. Каб паказаць галоўнае, новае, перадавое ў рабоце бібліятэк сеткі, раскрыць прычыны недахопаў, указаць шляхі іх ліквідацыі, штогод выдаецца інфармацыйна-аналітычны зборнік "Бібліятэкі сеткі Лепельскага раёна ў 2010 годзе. Вопыт. Праблемы. Пошук" і раз у паўгоддзе –

Аддзел бібліятэчнага маркетынгу з'яўляецца метадычным цэнтрам для бібліятэк горада і раёна. Аналізуючы дзейнасць аддзела, можна сказаць, што ён запатрабаваны і карыстаецца аўтарытэтам як у калег, так і ў чытачоў. У аддзеле працуе пяць спецыялістаў. Усе яны людзі творчыя, ініцыятыўныя, усе працуюць на перспектыву.

Метадычная служба па-ранейшаму накіравана на павышэнне кваліфікацыі калег. У рамках павышэння кваліфікацыі бібліятэчных работнікаў праходзяць нарады, семінарскія заняткі, заняткі ў творчай лабараторыі, майстар-класы, "круглыя сталы", трэнінгі і г. д.

Тэматыка семінарскіх заняткаў разнастайная, уключаюцца тэмы па асноўных напрамках дзейнасці бібліятэк, вядзецца пошук партнёрскіх сувязяў з іншымі бібліятэкамі рэгіёна. У 2010 годзе быў праведзены межрэгіянальны семінар сумесна з Чашніцкай ЦБС "Бібліятэка і час: пошук новых эфектыўных форм і метадаў узаемадзеяння з чытачамі". У чэрвені бягучага года на базе Стайскай сельскай бібліятэкі ў міні-музеі этнаграфіі "Мілы кут маіх дзядоў" адбыўся тэматычны семінар "Сучасныя аспекты краязнаўчай дзейнасці бібліятэк".

Асаблівую ўвагу надаём новым супрацоўнікам і спецыялістам. Для іх паспяхова працуе бібліятэчны ліцэй "Азбука прафесійнага майстэрства". Арганізаваны заняткі майстар-класа "Камп'ютар: крок за крокам" для навучання сельскіх бібліятэкараў рабоце з камп'ютарам.

Творчая лабараторыя дазваляе плённа выкарыстоўваць і развіваць веды, навыкі і творчыя здольнасці бібліятэкараў. На базе Бабруўскай сельскай бібліятэкі-музея Я. Мароза адбылася сустрэча з роднымі Я. Мароза; на базе Горскай – "Партрэт бібліятэк Горскага сельскага Савета".

Штогод сярод бібліятэкараў праводзяцца творчыя конкурсы. Мы лічым, што яны дапамагаюць паказаць сябе, параўнаць сваю работу з дзейнасцю калег, асвоіць новае, праявіць творчасць і рухацца наперад. Бібліятэкары актыўна бралі ўдзел у раённых аглядах-конкурсах на лепшы фотавернісаж "Убачаная сэрцам прыгажосць: запаветныя куточкі Лепельшчыны", на крэатыўны праект "Творчыя знаходкі ў бібліятэцы", на

лепшы сцэнарый да Тыдня дзіцячай і юнацкай кнігі і інш. У 2011 годзе сярод бібліятэкараў аб'яўлены раённыя агляды-конкурсы "Чытаем разам ад А да Я" – на лепшы рэкамендацыйны паказальнік для дзяцей, на лепшы "Летапіс бібліятэкі", на лепшую віртуальную прэзентацыю бібліятэкі сярод бібліятэк аграгарадкоў. У гэтым годзе бібліятэкі аграгарадкоў прымуць удзел у раённым конкурсе "Агракруіз-2011" у намінацыі "Поставьте всех в известность о себе". Акрамя таго, штогод прымаем удзел у абласных аглядах-конкурсах, неаднаразова станавіліся іх пераможцамі.

Паказальныя мерапрыемствы даюць магчымасць бібліятэкарам пераймаць пэўны вопыт калег, аналізаваць сваю дзейнасць і крытычна яе ацэньваць, развіваць творчую ініцыятыву. Аддзел бібліятэчнага маркетынгу заўсёды аказвае метадычную дапамогу ў падрыхтоўцы і правядзенні гэтых мерапрыемстваў на базе сельскіх бібліятэк.

У 2010 годзе ў Горскай сельскай бібліятэцы праведзена літаратурна-музычная вечарына "Табе складаю шчыра свой санет", прысвечаная Году роднай мовы; краязнаўчая вандроўка ў Бабруўскай сельскай бібліятэцы-музеі Я. Мароза "Ганарыцца спадчынай роднага краю"; у 2011 годзе ў Стайскай сельскай бібліятэцы – літаратурна-краязнаўчае падарожжа "Краявіды роднага краю, вам у любові прысягаю".